

1) Ὁ μὴ ὑποβληθεὶς εἰς τὸν φόρον τῆς δεκάτης, ἐπὶ προϊόντων Κύπρ. Νάξ. Σάμ. Στερελλ. (Αἰτωλ.) κ. ἀ.: *Εμεινεν τὸ σιτάριον ἀδεκάτιστον Κύπρ. Ὅπως μείνει ἀδεκάτιστο ὁ λάδι Νάξ. Τὸ ἔχον ἀδικαί'στος τοῦ σ'τάρ' Σάμ. Τοῦ λάδ' οὐ πῆρα ἀδικαί'γον Αἰτωλ.* β) Ὁ μὴ φορολογηθεὶς διὰ τοῦ φόρου τῆς δεκάτης, ἐπὶ προσώπων Νάξ. Στερελλ. (Αἰτωλ.): *Ἐμ'να ἀδικαί'γους φέτου Αἰτωλ.* 2) Ὁ μὴ ποστὰς ζημίαν, βλάβην τινὰ Νάξ. Σῦρ.: *Ὁ καμένος δεκαίστηκε, ὁ ἄλλος, πῶχει τόσα παιδιὰ, πόμεινε ἀδεκάτιστος Νάξ. Σπαρμένο ἀδεκάτιστο Σῦρ.*

ἀδέλοιπος ἐπίθ. Κύθ. Κρήτ. (Σέλιν.) Σῦρ.

Ἐκ τοῦ μεσν. ἐπίθ. *δέλοιπος - δελοιπός*. Ἰδ. Μαχαιρ. 78,172 (ἐκδ. RDawkins). Πβ. Trinchera Syll. graec. membr. 204.

Ὁ ἐπίλοιπος, ὑπόλοιπος ἔνθ' ἄν.: *Τ' ἀδέλοιπα τὰ φέροντες αὐριο Σῦρ. Συνών. ἀποδέλοιπος.*

ἀδεμάτιστατος ἐπίθ. Εὐβ. (Αὐλωνάρ. Κονίστρ.) ἀδεμάτιστατος Πόντ. (Σάντ.) ἀδεμάτιστατος Κρήτ. ἀδεμάτιστατος Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπίθ. **δεματιστατός <δεματίζω.*

Ὁ μὴ δεθεὶς εἰς δεμάτιον, μὴ δεματιασθεὶς ἔνθ' ἄν.: *Ἀδεμάτιστα κλήματα Αὐλωνάρ. Κονίστρ. Ἀδεμάτιστατος τοῦ ἔχον τοῦ σ'τάρ' ἀκόμα Αἰτωλ. Ἐμ'νι ἀδεμάτιστα' ἡ βρίζα αὐτόθ. Συνών. ἀγομάτιστατος.*

ἀδένατε ἐπίθ. Τσακων.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπίθ. *ἀδένατε <δενάχου.*

Ὁ μὴ δειχθεὶς: *Ποῦρ ἔσ' θεόν γὰ νι ἀγοράσῃ ἀδένατε; (πῶς θέλεις νὰ τὸ ἀγοράσῃ χωρὶς νὰ μοῦ τὸ δεῖξῃς;)*

ἀδεντρος ἐπίθ. ἀμάρτ. ἀδεντρος Νάξ. (Βόθρ.) Πελοπν. (Λακων.)

Ἐκ τοῦ μεταγν. οὐσ. *ἀδεντρος.*

1) Ὁ ἐστερημένος δένδρων, ἐπὶ τόπου ἔνθ' ἄν.: *Ἀδεντρος τόπος Βόθρ. Ἀδεντρο χωράφι Λακων.* β) Ὁ μὴ ἔχων ὑπὸ τὴν κυριότητά του δένδρα Πελοπν. (Λακων.): *Ἀδεντρος ἄνθρωπος* γ) Ὁ ἄνευ τέκνων, ἀπογόνων Πελοπν. (Λακων.): *Ἀδεντρο ἀδρόγυννο.* 2) Ὁ μὴ ἐπιδεκτικὸς πρὸς καλλιέργειαν δένδρων, ἐπὶ ἀγροῦ Πελοπν. (Λακων.): *Ἀδεντρο χωράφι.*

ἀδέντρωτος ἐπίθ. ἀμάρτ. ἀδέντρωτους Μακεδ. (Χαλκιδ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπίθ. *ἀδέντρωτος <δεντρώω.*

Ὁ μὴ δενδρωμένος, ὁ μὴ ἔχων ἀνάγκην στηριγμάτων πρὸς ἀναρρίχῃσιν, συνήθως ἐπὶ φασιόλων μὴ ἀναρριχητικῶν: *Φ'τεύον φασόλι' ἀδέντρωτα. Συνών. καθιστός, ἀντίθ. δέντρωτος.*

ἀδέξια ἐπίρρ. Κεφαλλ. Κρήτ. Παξ. Πελοπν. Στερελλ. (Αἰτωλ.) Σῦρ. (Ἐρμούπ.) κ. ἀ. ἀδέξια Πόντ. (Κερασ. Κρώμν. Χαλδ. κ. ἀ.)

Ἐκ τοῦ ἐπίθ. *ἀδέξιος.*

1) Διὰ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς καὶ οὐχὶ ὡς συνήθως διὰ τῆς δεξιᾶς Πόντ. (Κερασ. Κρώμν. Χαλδ. κ. ἀ.): *Ἀδέξια δουλεύ' (ἐργάζεται) Χαλδ. Συνών. ζερεβά.* 2) Ἀνεπιτη-

δεῖως, κακῶς, ἀκαταλλήλως Κεφαλλ. Κρήτ. Παξ. Πελοπν. Στερελλ. (Αἰτωλ.) κ. ἀ.: *Ἀδέξια τὰ λέει αὐτεῖνους Αἰτωλ. Δὲν εἶναι ἀδέξια'ς τοῦ χουριό μας αὐτόθ. Ἀδέξια εἶναι νὰ πάρῃς τέτοια κωπέλλα! (ἄσχημα εἶναι κτλ.) Παξ. || Φρ. Κακὰ κι ἀδέξια (ἐν χειρίσῃ καταστάσει) Κεφαλλ. Κρήτ. Συνών. ἄσχημα, ἀντίθ. ἐπιδέξια.*

***ἀδεξιανασηκῶνομαι**, ἀδεξιανασηκῶνομαι Κάρπ.

Ἐκ τοῦ ἐπίρρ. *ἀδέξια* καὶ τοῦ ρ. *ἀνασηκῶνομαι*, δι' ὃ ἰδ. *ἀνασηκῶνω.*

Ἐγείρομαι ἐκ τῆς κλίνης δύσθυμος, δύστροπος: Ἄσμ.

Ἡ κόρ' ἀουροξύπνησε μέσ' 'ς τ' ἄσπρα σεγτονάκια, ἀδεξιανασηκῶνεται, τῆς μάννας τῆς φωνιάτζει.

Πβ. **ἀδεξιοστριφογυρίζω.*

ἀδεξιασμένος ἐπίθ. ἀμάρτ. ἀδεξιασμένος Νάξ. (Φιλότ.)

Μετοχ. τοῦ ρ. **ἀδεξιάζω*. Πβ. *ἀδεξιῶνω.*

Ἀδύνατος, ἀσθενικός, ἐπὶ ζώων: *Ἀδεξιασμένα εἶναι ἐφέτος τὰ ζά μου.*

ἀδέξιος ἐπίθ. (I) Κεφαλλ. Κύθηρ. Λέρ. Πάξ. Πελοπν. (Λακων. κ. ἀ.) —ΚΠαλαμ. Ἀσάλ. ζωή² 75 *ἀδέξιους Μακεδ. Στερελλ. (Αἰτωλ.) ἀδέξιος Κάρπ. Κῶς ἀδέξιος Κρήτ. ἀδέξιος Πόντ. (Τραπ.) κ. ἀ. ἀδέξιος Πόντ. (Κερασ. Χαλδ.) ἀδέξιος Μακεδ. Σάμ. ἀδέξιος Τσακων. ἀδόφσιο Ἀπουλ. ἀδόφσιο Ἀπουλ. ἀιδίο Καλαβρ. (Μπόβ.)*

Τὸ μεταγν. ἐπίθ. *ἀδέξιος.*

1) Ὁ μεταχειριζόμενος τὴν ἀριστερὰν χεῖρα, Πόντ. (Κερασ.): *Ἀτὸς ἔν' ἀδέξιος. Συνών. ἀριστερός, ἀντίθ. δεξιός.* β) Ἀριστερὸς Ἀπουλ. Πόντ. (Τραπ. Κερασ.): *Ἀδέξιον ὁρ' Τραπ. Μὲ τ' ἀδέξιον δουλεύει Κερασ. Ὁ χέρρα ἀδοφσία (τῇ ἀριστερᾷ χειρὶ) Ἀπουλ.* 2) Ἀνεπιτήδειος, ἀνάξιος Κάρπ. Κεφαλλ. Κρήτ. Κύθηρ. Λέρ. Μακεδ. Πόντ. (Τραπ. κ. ἀ.) Σάμ. Στερελλ. (Αἰτωλ.) Τσακων. κ. ἀ. —ΚΠαλαμ. ἔνθ' ἄν.: *Ἀδέξιος, σοῦ φαίνεται γὰρ δήμαρχος; Παξ. Ἀδέξια εἶναι ἱκεῖν' κι δὲν παντρεύ'εκε Μακεδ. Ἀδέξιο παιδί δὲν ἔχασε! (κακὸ παιδί δὲν ἔχασε, ἦτοι ἔχασε παιδί προκομμένο) Κεφαλλ. Ἀδέξιος ἄνθρωπος, ἀδέξια λόγια Κερασ. || Φρ. Ἀδέξιος ποῦ 'σαι! Κεφαλλ. || Ποίημ.*

Ἐγὼ τ' ἀδέξιο, τ' ἄβουλο, παιδί τ' ὄνειροπλάνο

ΚΠαλαμ. ἔνθ' ἄν. Ἀντίθ. *ἐπιδέξιος*. β) Ἀνώμαλος Σῦρ.: *Πέτρα ἀδέξια (μὴ ἐπίπεδος).* γ) Δύσβατος Σῦρ.: *Δρόμος ἀδέξιος.* δ) Ἀπρόσφορος, ἀκατάλληλος, ἐπὶ χρόνου Κάρπ.: *Γνωμ.*

Ὁ τὸν κακὸν καιρὸν κ' εἰς τὸν ἀέξιον χρόνον,

ἔνα παρᾶν τὸ πρόατον καὶ δυὸ 'χ' ἡ κοουνέα

(κοουνέα=ἱμάς, δι' οὗ ἐξαρθᾶται ἐκ τοῦ λαιμοῦ τῶν ζώων ὁ κωδωνίσκος) Κάρπ.

Ἀσβολος καιρός, ἀέξιος χρόνος

Κάρπ. 3) Τὸ οὐδ. οὐσ., συμφορὰ, ἀτύχημα, κακὸν τι ἄγν. τόπ.: *Κακὸ ὅπου μᾶς ἤρρηκε κι ἀδέξιο ποῦ μᾶς ἤρρε.* Πβ. φρ. *κακὰ κι ἀδέξια* (ἰδ. ἀδέξια).

ἀδέξιος ἐπίθ. (II) Πελοπν. (Λακων. Μάν.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ρ. *δέχομαι.*

1) Ἄλυτος, ἀδιάλυτος, ἐπὶ τοῦ κατὰ τὴν ἀνακομιδὴν εὐρεθέντος νεκροῦ ἀλύτου, ὡς μὴ γενομένου δεκτοῦ ὑπὸ τῆς γῆς κατὰ τὰς λαϊκὰς δοξασίας (πβ. φρ. *δὲν τὸν δέ-*

χ τη κε ή γ η) Πελοπν. (Λακων. Μάν.): "Αμα κάμουνε ἀνακομιδή καὶ τότε βροῦνε ἀδέξιονε, λένε ὅτι κείνος ἔβραζε σὰν τὸ κακκάβι Μάν. 2) Ἐπὶ κηροῦ, ἄλυτος, ἄτηκτος Πελοπν. (Λακων.) Συνών. ἀλειωτος.

*ἀδεξιостριφογυρίζω, ἀεξιостρουφοῦρίζω Κάρπ. (Ἑλυμπ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἀδέξια καὶ τοῦ ρ. στριφογυρίζω.

Περιστρέφομαι μετὰ δυσθυμίας: Ἄσμ.

Κ' ἡ κόρ' αὐροξὺπνησεν εἰς τ' ἄσπρα σεντονάκια, ἀεξιостρουφοῦρισεν ὅς τοῦ ὕπνου τὰ κανάκια.

(κανάκια = χάδια) Πβ. *ἀδεξιανασηκώνομαι.

ἀδεξιώνω Σῦρ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀδέξιος.

Γίνομαι ἀκατάλληλος, ἀνώματος, δύσβατος: Ἀδέξιωσε πολὺ ὁ δρόμος.

ἀδεξιωσύνη ή, Κεφαλλ. Κρήτ. Σῦρ. κ. ἀ. ἀδιξουσύν' Μακεδ. (Καταφύγ.)

Τὸ μεσν. οὐσ. ἀδεξιωσύνη.

Ἀνεπιτηδειότης, ἀνικανότης ἔνθ' ἄν.: Ἐχει ἀδεξιωσύνη ὅς τῇ δουλειά του Σῦρ. Ἀντίθ. δεξιωσύνη, ἐπιδεξιωσύνη.

ἀδερμάτσιαστος ἐπίθ. ἀμάρτ. ἀδριμάτσιαστος Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *δερματσιαστός <δερματιάζω.

Ὁ μὴ τοποθετηθεὶς ἐν ἀσκή: Ἐχον διρματισμένον κι ἀδριμάτσιαστος τ'ρί.

ἀδερμώνιστος ἐπίθ. Ἀθ. ἀδριμών'στους Μακεδ. (Χαλκιδ.) ἀδριμών'στους Μακεδ. (Χαλκιδ.) ἀριμών'στους Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *δερμωνιστός <δερμωνίζω.

Ὁ μὴ κοσκινισθεὶς με δερμώνι, ἥτοι ἀραιὸν κόσκινον ἔνθ' ἄν.: Ἀδριμών'στου τό 'χου τὸν σ'τάρ' Χαλκιδ. Ἀριμών'στους ἔμ'νι οὐ σπόρους Αἰτωλ. Ἀριμών'στου σ'τάρ' μὴν τοῦ πᾶς ὅς τοῦ μύλου Αἰτωλ.

ἀδερφάκι τό, ἀδελφάκι πολλαχ. ἀδερφάκι κοιν. ἀδριφάκ' βόρ. ιδιώμ. ἀδρεφάκι Βιθυν. (Κατιρ.) Κέρκ. Σῦρ. κ. ἀ. ἀδεφάτσι Ἀπουλ. Καλαβρ. (Μπόβ.) ἀερφάτσι Κάρπ. Μεγίστ.

Ὑποκορ. τοῦ οὐσ. ἀδερφός. Ὁ τύπ. ἀδελφάκι καὶ παρὰ Δουκ.

1) Ὁ μικρὸς ἀδελφὸς κοιν.: Ἐχω ἓνα ἀδερφάκι τριῶν ἐτῶν κοιν. || Ἄσμ.

Σὰν δυ' ἀδριφάκια ὕκαρδιακὰ π' τὰ κάθ' μνὰ μητέρα Μακεδ.

Τρία πράματα μ' ἀρέσασιν εἰς τὸν ἀπάνω κόσμον, τὸ κάτεργο σὰν πορπατῇ, τὸ ἄλοο σὰ δρέμῃ, τὰ δυ' ἀερφάτσια τὰ καλά, σὰν εἶναι ἀαπημένα

Κάρπ. Συνών. ἀδερφέλλι 1. β) Ὁ ἀδελφὸς ἡ ἡ ἀδελφὴ θωπευτικῶς σύνηθ.: Ἄσμ.

Τρίγ' ἀδρεφάκια ἤσινε τὰ πολ' ἀγαπημένα, τρελλάναν ἓνα Κατρελί, τρελλάνανε κ' ἐμένα

Βιθυν. (Κατιρ.) Συνών. ἀδερφέλλι 2. 2) Φίλος, οἰκεῖος Κρήτ. Παξ. κ. ἀ.: Τοῦ λέω, ρὲ ἀδερφάκι, θὰ μὲ κάμῃς νὰ πάρω τὴν ἰσόβια (ἀμφίστομος μάχαιρα) Παξ. || Ἄσμ.

Λοῦδε μου καὶ νὰ σοῦ δούδω | νὰ ἴμαστε καλ' ἀδερφάκια Κρήτ.

ἀδερφάρα ή, Κρήτ. Σῦρ. κ. ἀ.

Μεγεθ. τοῦ οὐσ. ἀδερφός.

Μεγάλη κατὰ τὸ ἀνάστημα, μεγαλόσωμος ἀδελφὴ ἡ μεγαλόσωμος ἀδελφὸς ἔνθ' ἄν.: Ἐχω μὴν ἀδερφάρα! Σῦρ.

ἀδερφᾶτα ἐπίρρ. ἀμάρτ. ἀδριφᾶτα Λέσβ. ἀδριφᾶτα Λέσβ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀδερφός καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ᾶτα.

Δίκτην ἀδελφῶν, ἀδελφικῶς: Ἀντοὶ ζοῦν ἀδριφᾶτα. Θὰ φάμι ἀδριφᾶτα.

ἀδερφᾶτο τό, ἀδελφᾶτο Ἀθ. Λαρδαν. Θράκ. Κεφαλλ. Πελοπν. (Ἀρκαδ.) Σκιάθ. ἀδριφᾶτου Μακεδ. (Καταφύγ. Χαλκιδ.) ἀδερφᾶτο Λαρδαν. Κεφαλλ. Παξ. Χίος ἀδριφᾶτου Λέσβ. ἀδρεφᾶτο Βιθυν. Παξ. ἀδριφᾶτου Θράκ. (Μάδυτ.)

Ἐκ τοῦ μεσν. οὐσ. ἀδελφᾶτον.

1) Ἀδελφότης, σύλλογος, σωματεῖον θρησκευτικὸν ἡ φιλανθρωπικὸν Βιθυν. Λαρδαν. Θράκ. Λέσβ. Μακεδ. (Καταφύγ. Χαλκιδ.) κ. ἀ. Συνών. ἀδερφός. 2) Οἱ ἔξω τῶν μονῶν μοναχοὶ οἱ ἀντὶ χρηματικοῦ ποσοῦ λαμβάνοντες παρ' αὐτῶν οἶκημα καὶ ὠρισμένα τρόφιμα Ἀθ. Πβ. καθισματάρεις. 3) Οἱ συνεισφέροντες, συνήθως ὁμότεχνοι ἄνδρες, ἐνίοτε δὲ καὶ γυναῖκες, πρὸς ἐορτασμὸν ἀγίου τινὸς Λαρδαν. Θράκ. Χίος κ. ἀ. β) Ἡ συνεισφορά, ἣν ὀφείλει νὰ καταβάλῃ τις Χίος. γ) Ἡ λειτουργία ἡ τελούμενη ὑπὸ συντεχνίας ἡ σωματείου τινὸς Λέσβ. Χίος: Σήμωρα ὅς τὸν ἄγι-Διουμήδ' ἔχ' ἀδριφᾶτου Λέσβ.

4) Ἡ ἐπιτροπεία ἡ διευθύνουσα καὶ διαχειριζομένη περιουσίαν ναοῦ, νοσοκομεῖου ἡ φιλανθρωπικοῦ καταστήματος Ἀθῆν. Κεφαλλ. Πελοπν. (Ἀρκαδ.) κ. ἀ. 5) Συνήθως πληθ., τὰ ἐκ πατρικῆς κληρονομίας μερίδια ἀκινήτου κτήματος ἐκάστου τῶν ἀδελφῶν Λέσβ.: Ἀντὰ τὰ χουράφια γραμμὴ εἶν' ἀδριφᾶτα. Συνών. ἀδελφομοίρι.

ἀδερφέλλι τό, ἀμάρτ. ἀδριφέλλ' Λέσβ. (Πάμφιλ.) ἀδριφέλλ' Λέσβ.

Ὑποκορ. τοῦ οὐσ. ἀδερφός διὰ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -έλλι.

1) Ὁ μικρὸς ἀδελφός. 2) Ὁ ἀδελφὸς ἡ ἀδελφὴ θωπευτικῶς: Ν' ἀφίν' τ' ἀδριφέλλ' μ' νὰ ῥχιτι νὰ μὴ βλέπ'. Συνών. ἀδερφάκι.

ἀδέρφι τό, ἀδέλφιν Πόντ. (Κερασ.) ἀδέλφι πολλαχ. ἀδέρφι κοιν. ἀδέρφ' βόρ. ιδιώμ. ἀδρέφι Κέρκ. Κεφαλλ. κ. ἀ. ἀδέφι Βιθυν. (Κατιρ.) ἀέρφιν Κύπρ. ἀέρφι Σύμ. Χίος (Πυργ.) ἀγέρφιν Κύπρ. Πληθ. ἀέρκια τά, Κύπρ. Χίος (Πυργ.)

Ἐκ τοῦ μεσν. οὐσ. ἀδέρφιον. Πβ. ἐπιγραφὴν Athen. Mitteil. 14 (1889) 246 «τῶν ἀδερφήων τὸ μνημῖον τῷτο». Τὸ ἀδέλφιν ἐν Ἑπαίν. γυναικ. 386, στ. 349 (ἐκδ. ΚΚrumbacher).

